

Інформація про діяльність Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс

Національний музей історії України у Другій світовій війні (скорочено – Музей війни) є одним із найбільших музеїв України. Від перших днів широкомасштабного російського вторгнення він став активним учасником боротьби проти агресора в культурному та інформаційному полі.

Музей документує реалії нинішніх подій та **зібрав понад 20 тисяч артефактів широкомасштабної російсько-української війни**; значну частину з них у польових експедиціях деокупованими територіями України – Київщиною, Чернігівщиною, Харківщиною, Донеччиною, Херсонщиною, Сумщиною, а також Курською областю рф.

Це стало основою активної виставкової роботи. Упродовж 2022–2025 рр. **Музей реалізував 90 виставок в Україні та 18 країнах світу**. Серед найбільш знакових проєктів:

- *«Київ: репортаж одного дня. 8 березня 2022 року»*. Перша у світі музейна фотовиставка про широкомасштабну російсько-українську війну. Світова прем'єра відбулася у м. Верден (Франція) у перший місяць війни. Загалом експонувалася у 9 країнах світу.
- *«Україна – розп'яття»*. Перша у світі стаціонарна музейна експозиція про широкомасштабну російсько-українську війну. Презентована у м. Київ 8 травня 2022 р.
- *«Перехрестя: Швеція – Україна (1000 років)»*. Найбільший міжнародний музейний історичний проєкт України в історії, що поєднав майже 30 інституцій з двох країн. Експозиція була урочисто відкрита Його Величністю Королем Швеції Карлом XVI Густавом у Музеї шведської армії у м. Стокгольм 15 лютого 2024 р.
- *«Indomitable Ukraine»*. Стаціонарна експозиція на тему широкомасштабного російського вторгнення та героїчного спротиву українського народу, представлена в м. Лондон (Велика Британія) 23 вересня 2025 р.

Географія виставок Музею охоплює Велику Британію, Естонію, Італію, Латвію, Литву, Люксембург, Німеччину, Польщу, Республіку Корея, Словаччину, США, Тайвань, Туреччину, Францію, Швецію, Чехію, Чилі, Чорногорію.

Від початку широкомасштабного вторгнення Музей прийняв понад 1 мільйон відвідувачів; провів понад 7,9 тис. екскурсій (станом на січень 2026 р.). Експозиції Музею оглянули *160 міжнародних делегацій з 52 країн світу*. Публікації про роботу інституції здійснили *ЗМІ з 63 країн світу*, зокрема такі всесвітньо відомі ресурси як The New York Times, The Washington Post, The Wall Street Journal, The Guardian, Le Monde та ін.

Важливою подією стала реалізація проєкту загальнодержавного значення *«Тризуб Батьківщини»* у 2023 р. за ініціативи Міністерства культури та інформаційної політики України. Радянський герб на щиті скульптури «Батьківщина-мати» був замінений на Тризуб – Знак Княжої Держави Володимира Великого. Оновлений монумент утвердився в ролі символу незламності й стійкості українського народу.

Діяльність Музею в часі війни відзначена найпрестижнішими міжнародними нагородами:

- відзнакою *МЗС Республіки Корея* за фотовиставку «Київ: репортаж одного дня. 8 березня 2022 р.» як один із кращих прикладів публічної дипломатії 2022 р. (м. Чеджу, Південна Корея. 2023);
- спеціальною відзнакою журі міжнародної премії *Museums + Heritage Awards* за виставку «Україна – розп'яття» та професійну стійкість в умовах війни (м. Лондон, Велика Британія. 2023);
- спеціальною відзнакою журі міжнародної премії *European Museum Awards* Європейської музейної академії за «видатні зусилля, спрямовані на збереження спадщини і документування подій» (м. Тімішоара, Румунія. 2023);
- почесною відзнакою міжнародного конкурсу *Heritage in Motion Award* за Мартиролог «Діти...» та документальний фільм «Ізюм. Звільнений» / спільно з кінокомпанією «Smart Movie» (м. Габрово, Болгарія. 2024).

Також Музей увійшов до шортлісту міжнародного конкурсу *«Європейський музей року – 2024»* Європейського музейного форуму.

Музей продовжує виконання покладених на нього завдань щодо наукового дослідження, комплектування, збереження та популяризації пам'яток і реліквій збройних конфліктів ХХ – початку ХХІ ст., у яких український народ заплатив важку ціну в боротьбі за свободу й державну незалежність України.